

MAGYAR SÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor 1.-	Videkre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — 3.-	Negyedévre — 3.00
Félévre — 6.-	Félévre — 6.-
Egész évre — 12.-	Egész évre — 14.-

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

FELELŐS SZERKESZTŐ

BENEDEK ELEK.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL;

Budapest, IV., Vámházkörut 8.

Hirdetések petit számmal, díjszabás szerint.

Apróhirdetések ára: egy szó 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

Fizetés-rendezés és javítás.

Budapest, július 22.

Az a törekvés, mely egy pár év óta a tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozóan újabb és újabb hírlapi tudósításokban, majd édes reményt gerjesztő, majd a szép reményt elhervasztó értesítésekben nyilvánul egész lényegében mindenkor a fizetés emelését, a fizetés javítását követelte. Ugy a fizetésrendezésnek, mint a fizetésjavításnak az ideje rég elérkezett. Ennek kell tulajdonítani, hogy az ügy két részét néha külön, de felcserélve látjuk tárgyaini, noha az egyiknek a neve és fogalma a másikat nem helyettesítheti; mert más jelent a fizetésrendezés, mint a fizetésjavítás vagy emelés. Sőt, sajnos, egyesek kapzsi tulkapásai egyfelől, — a miniszteri különböző kedvező elnézések, meg nem okolható engedélyek másfelől, ma a tisztviselők fizetésének egész ügyét olyan állapotba juttatták, melyben a fizetésrendezésnek a fizetésjavítást meg kell előznie; a fizetések előleges rendezése nélkül minden javítás csak feldobás és egészen téves intézkedés lesz.

Jelenben a rangsor és a különböző díjosztályok fokozatait teljesen illuzóriussá teszik a gyakran önkényes címek alatt engedélyezett fizetési vagy személyi és működési pótlékok; az egyes kiváltságos tisztviselőknek adott miniszteri engedélyek, melyek alapján az illető kedvezményes tisztviselők vagy hírlap szerkesztéseért vagy

bankhivatali foglalkozásért mellékesen néhány száz korona, sőt még több, éppen nem megvetendő jövedelmet élvezhetnek. Ekkor lehet valaki a X. vagy a XI. díjosztályba sorozott tisztviselő ugyan, de valóságos élvezett fizetése a tisztán hivatásának élő VIII. vagy magasabb díjosztályos tisztviselő fölé emeli.

Az ilyen anomáliák a régi viszonyok hatása alatt kifejlődve, ma a magánjövedelem növelését hajhászó, demorális törekvés színezetével jelentkeznek. Épen azért a vasminiszter vaskeze látszik szükségesnek, mely a fizetésrendezésben egy tollvonással a vélt különös szolgálatokért engedélyezett személyi és működési pótlékok egész rendszerét eltörölve, a szolgálati évek körszakai után törvényesen megadott fizetési pótlékokat a törzsfizetéshez csatolva és ezzel együtt kiutalva, így az illető tisztviselőnek a megnagyobbodott fizetés után esedékes lakbért élvezhetővé téve; ellenben a bőven jövedelmező szerkesztőségi vagy bankhivatali foglalkozásokért vagy a tisztviselő által elvállalt mellékes óraadásért esedékes díjakat az állampénztár javára a vonatkozó engedély kiadásával egyidejűleg lefoglalva, — ezek által a fizetésrendezést megvalósítsa.

A fizetésrendezés e módja megszüntetné a mai állapotot, midőn ugyanaz a tisztviselő az adófizetők rovására az állami pénztártól törzsfizetést, személyi vagy működési pótlékokat és óra-adó díjat élvezhet,

midőn a különböző álcimeken felvett fizetéssel magasabb díjosztályos tisztviselő-társa előtt állhat. Ez a fizetésrendezés minden jogos panasznak is útját állhatja; mert a szolgálati évek szerint a megérdemelt fizetési pótlékokat a törzsfizetésbe olvasztva be, az illető tisztviselőnek a magasabb lakbér élvezetét biztosítja, ezzel a fizetést javítja. Az állami pénztárnak is valamely hasznot hozna, midőn a kedvezményes tisztviselőt kötelezné, hogy elvállalt mellékfoglalkozásai díját az adóhivatalba szolgáltatassa be, vagy rendes törzsfizetéséből már a vonatkozó engedély kérelmezése idején azon miniszterium tárcája javára, melynek a hatósága alá tartozik, levonhatónak jelentse ki. A boldogult vasminiszter a fizetésrendezésnek e módjára is gondolhatott akkor, mikor tőle az egyik vasut közlekedés iskolá felépítéséhez segélyt kértek; amit ő megtagadott, azzal a válaszsóval, hogy „ha ő vezetné a közoktatásügyi tárcát, akkor neki minden költségen kérése nélkül az iskolák felépítésére mindig lenne pénze.“

Az ilyen fizetésrendezéssel a tisztviselők önkéntesen meghoznák a társadalmi tevékenység áldozati adóját, mely egyszerre megszüntetné a mellékes foglalkozások sürü keresésében ma nagyon feltűnő demorális színezetet; sőt a jogalapot is megadná arra, hogy más államok tisztviselőinek a fizetésével egyenlő magas fizetést és ellátást követelhesse.

A hős.

— A Magyarország eredeti tárcája. —
Írta: **Gabriele D'Annunzio.**
Olaszból: **Cs. Papp József.**

A Szent Gonselvonak szentelt nagy lobogókat kivitték már a főtérre; ott lengette azokat a szellő. Óriási erejű férfiak szoritották ököibe; kezüket az arcuk kipirult, nyakukon kidagadtak az erek.

Mascalico falu népe szokatlan pompával ülte meg szeptemberben a radusaiak fölött aratott győzelem ünnepét. Csodálatos hitbeli buzgóság égett a lelkekben. Bő gabona-termésükből áldozatot vittek védő szentjük oltárára. Az utjokon minden ablakot szőnyegekkel ékesítettek föl az asszonyok. A férfiak felkiszorították a kapukat és a házak küszöbét. Utcáhozzat hullámszórt a csodálattól megittasodott végtelen tömeg.

A templomból a főtér felé vonult a körmenet. Az oltár előtt, hol Szent Pantaleone elcsett, nyolc kiváltságos férfi várt a pillanatra, midőn fölemelhetik Szent Gonselvo szobrát. Így hívták őket: Giovanni Curo, Ummalido, Mattala, Vincenzo Guanno, Rocco di Céuzo, Benedetto Galante, Biagio di Clisci, Giovanni Senzapaura. Csendesen, kissé zavarodottan állottak, hivataluk méltóságával eltelve. Nagyon erős embereknek látszottak; a fanatizmus tüze szikrázott a szemükben; arany karika fülbevalókat viseltek, mint az asszonyok. Néha-néha megtapogatták karjaikon az izmokat és a pulzust, mintha az erejüket akarnák megmérni; vagy pedig mosolyogva váltottak egymással egy-egy futó pillantást.

A védő szent nagy, feketés szobra belül üres

bronzból készült, a feje meg a két keze vert ezüsthől.

Mattala ezt mondta:

— Előre!

A nép oda tódult, hogy lássa. A templom ablakai recsegték, valahányszor egy-egy szélrohám támadt. A templom hajója megtelt tömjénfüsttel. A zene hangjai olykor behallatszottak. Vallásos lázféle fogta el azt a nyolc férfit a népáradatban. Tettre készen nyujtották ki karjaikat.

Ezt mondta Mattala:

— Egy! . . . kettő! . . . három!

Megállapodás szerint összeszedték az erejüket a férfiak, hogy a szobrot leemeljék az oltárról. De tulságosan nagy volt a szobor sulya: balra bilent a szobor. Nem tudták jól alája tenni a kezüket, hogy igazában megfoghatták volna. Lehajlottak, hogy újra megpróbálkozzanak vele. Biagio di Clisci és Giovanni Curo valamivel ügyetlenebbek voltak a többiekénél és kiszalasztották a kezükből. A szobor egészen oldalvást dőlt. Ummalido felsikoltott.

— Vigyázz! Vigyázz! — kiáltották köröskörül, mikor látták, hogy b-jba került a védő szent. A piacon olyan nagy volt a lárma, hogy elnyomta a kiáltásukat.

Ummalido térdre esett, jobb keze a szobor alatt maradt. Ugy térdén állva, kimeredt szemmel nézett a kezére, melyet nem tudott kihuzni; meredt szeméből félelem és fájdalom sirt ki, de eltorzult ajaka nem kiáltott többet. Nehány vércsepp csordult az oltárra.

Társai újra nekifohaszkodtak, hogy fölemeljék a terhet. Bajosan ment a dolog. Ummalido ajkai vonaglottak a kintől. Az asszonyok, akik látták, elborzadtak.

Végre fölemelték a szobrot. Ummalido kihuzta alóla szétzuzott, vérző kezét. Nem volt annak többé kézformája.

— Eredj haza, de rögtön! Eredj haza! — kiáltotta a nép és taszigálták kifelé a templomajtó felé.

Az egyik asszony leoldta a kötényt és be akarta kötni. Ummalido nem fogadta el. Nem szólt, csak azokat az embereket nézte, kik a szobor körül tanakodtak.

— Én viszem!

— Nem biz azt! Engem illet!

— Dehogyan téged! Én viszem, én!

Ciccio Panno, Matia Scafarola és Tommaso di Clisci a fölött tusakodtak, hogy Ummalido helyett melyikük legyen a nyolcadik.

Ez odament a vitatkozókhöz. Szétzuzott keze az oldalán lógott, a másik kezével pedig utat nyitott maga előtt.

Csupán ennyit mondott:

— Engem illet meg ez a hely.

És nekivetette a balvállát a védő szobornak. Fogcsikorgatva, roppant erőfeszítéssel fojtotta el a fájdalmát.

Mattala ezt kérdezte tőle:

— Hát te mit akarsz?

Ezt felelte vissza:

— Amit Szent Gonselvo akar.

S a többiekkel együtt utnak indult. Elcsodálkozva nézte a nép. Mikor egyik-másik meglátta a vérző és üszkösödni kezdő sebet, ezt kérdezték tőle:

— Ummá, mi van az egyik kezeddél?

Nem felelt. Komolyan ment előre, ütemre lépve, kissé megindultan, a széltől lengő menyegyet alatt, a mindegyre növekvő tolongásban.

Viszont a miniszteriumnak elodázhatatlan teendője, hogy valahára a tisztviselőknek a megélhetést biztosító fizetést megadja, azért a fizetést javítsa és emelje; midőn a törvények rendelkezéseinek teljes érvényt szerezve és a törvényes munkaidő pontosabb kihasználását követelve, a tisztviselők létszámát is mérsékelheti. Ekkor a gond nélkül munkálkodó tisztviselő nagyobb és tökéletesebb munkát végezhet; sőt a mellékfoglalkozások keresésében nyilvánuló demoralis hajszáról is, mely ma a miniszteriumok elnéző rendelkezéseivel nyer szentesítést, önként lemondhat; ugyanaz a tisztviselő nem is fog törekedni arra, hogy két vagy három üres álcimen is az állami pénztárból a törvények ellenére fizetést és jutalmat nyerhessen.

A fizetésrendezést, vele egyidejűleg a fizetésjavítást már a közel jövőre annál inkább várni és megvalósítani kell, mivel e nélkül a mai, már is tűrhetlen állapot a tisztviselőket az erkölcsi és anyagi teljes elromlás felé hajtja.

- e.

Budapest, július 22.

A kiegyezési tárgyalással kapcsolatban tegnap ült össze Bécsben az osztrák-magyar vám- és kereskedelmi értekezlet, mely az olasz borvámklauzula kérdésével foglalkozott. Az értekezleten *Goluchovszky* gróf külügyminiszter elnökölt; a magyar kormány részéről részt vettek *Biró* Tamás, *Ottlik* Iván és *Dobokay* Lajos miniszteri tanácsosok, *Lónyay* Ferenc és *Róth* Loránt osztálytanácsosok, *Kramszky* Lajos kir. fővegyész és *Andréanszky* István báró. Az értekezlet délelőtt tíz órától déli féléggyig tartott s félhivatalos jelentés szerint az olasz borvámklauzula kérdése a tegnapi tanácskozással egyelőre elintéztet nyert.

Ezzel szemben bécsi forrásból azt jelentik, hogy a borvámklauzuláról tegnap folytatott tárgyalásnak nem lett eredménye és a két kormány álláspontjában éppen nem jutott közelebb egymáshoz. — Az értekezlet ma délután 3 órakor újra ülést tartott, melyen a magyar pénzügyminiszterium képviselőiben *Toepke* Alfréd államtitkár is részt vett. Az értekezletet ezúttal az indiai cukorkivitel ügyében való végleges megállapodás és a brüsszeli cukorkonvencióból kifolyólag érkezett orosz jegyzékre adandó válasz foglalkoztatta. A kiegyezési tárgyalások során ma kezdik meg az autonóm vámtarifák harmadszori olvasását, mely több hetet fog igénybe venni.

Az egyik utca sarkán hirtelen elesett. A szent egy pillanatra megállt és ingadozott a váratlanul bekövetkezett zavarban, de azután megindult, utnak indult. *Mattia Scafarola* foglalta el a megüresedett helyet. Két rokona fűszedte az elájult embert s bevitték egy közeli házba.

Anna di Céuzo, aki járatos asszony volt a sebek gyógyításában, megvizsgálta az éktelen véres testrészt és a fejét rázta.

— Mit lehet itt csinálni?

Az asszony nem boldogult itt a tudományával.

Ummáldo magához jött, de nem nyitotta fel a száját. Leült, nézegette a sebet csendesén. A keze lógott, a csontok szétzúzódtak benne, elveszett örökre.

Két-három öreg paraszt is megnézte. Az egyik taglejtéssel, a másik pedig szóval, de mindegyik ugyanazt az egyet gondolta.

Ummáldo ezt kérdezte tőlük:

— Ki vitte a szentet helyettem?

Igy felelték neki:

— *Mattia Scafarola*.

Ismét meg ezt kérdezte:

— Hát most mit csinálnak? —

— Vecsernyére harangoznak, — mondták neki.

A parasztek köszöntek s mentek a vecsernyére. Az öreg templomból zugott mindegyre a harangzó. Az egyik atyafi letett a sebesült mellé egy dézsa hideg vizet s ezt mondta neki:

— Tartsd csak benne a kezedet. Mindjárt jövünk. Beharangoztak vecsernyére.

A horvát ellenzék. A horvát regnikoláris küldöttség nunciámára a küldöttség egyik tagja, *Frank József* képviselő ellenindítványt tett, amelyben sértő támadásokat intéz a magyarok ellen is. *Frank* az ellenindítványt nyilvánosságra is hozta, s erre ma, mint Zágrábról távirják, *Francisci* Henrik, a horvát regnikoláris küldöttség elnöke, a következő nyilatkozatot teszi közzé:

A nevezett küldöttség nunciámára alulírott elnök az 1902. április 17-én Zágrábrban tartott negyedik ülésen hozott határozat alapján a következőket jelenti ki: A horvát regnikoláris küldöttség sajnálkozását fejezi ki *Frank József* dr. képviselő nunciámának hangja felől, amely némely helyen sértő jelleget ölt és ezért minden felelősséget elhárít magáról és a horvát nemzetről. Zágráb, 1902. július 22. *Francisci* Henrik.

A székely kongresszus előkészítése.

— A Magyarország tudósítójától —

Budapest, július 22.

A székely kongresszus előkészítő bizottsága feladatának utolsó részleteit végzi. Pár hét még s azután nyugodt öntudattal léphet Tusnádon az ország színe elé, hogy bemutassa azt a munkát, melyet a székely mentőakció érdekében fáradozó buzgalommal teljesített.

Az előkészítés végső feladata a beérkezett határozati javaslatok részletes megvitatása és feloldozása volt. Ezt a munkát végezte tegnap délután és ma délelőtt a bizottság *Bedő* Albert elnöklése alatt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanácstermében és miután végleges megállapodásra jutott, fölhatalmazást adott a kongresszusi iroda vezetőjének — *Buday* Barnának, hogy a javaslatokat megfelelő formában kinyomtatván, nemcsak a kongresszus tagjai, de általán a nyilvánosság elé juttassa.

A két napos tanácskozáson történetekről egyébként részletes tudósításunk a következőkben számol be:

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanácstermében tegnap délután négy órakor *Bedő* Albert elnöklése alatt a székely kongresszus szűkebb körű előkészítő bizottsága ülést tartott. Az ülésen *Győrffy* Gyula dr., *Andréics* János, *Jancsó* Benedek dr., *Benedek* Elek, *Buday* Barna, *Borszekey* Soma, *Seidl* Ambrus, *Füredy* Lajos, *Szakáts* Péter, *Rubinek* Gyula és *Dömötör* László dr. voltak jelen.

A tanácskozás sorát *Bedő* Albert elnök nyitotta meg a jelenlevők üdvözlésével, mire *Buday* Barna előadó egyenként fölolvasta a tárgyalás alá kerülő javaslatokat.

Seidl Ambrus a Központi Hitelszövetkezet igazgatója a birtok-politikai kérdés terén a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

Ummáldo egyedül maradt. A harangok tovább kongtak. Sötétedni kezdett. A szél bele kapott egy olajfába s az ágait odaverte az alacsony ablakhoz.

Ummáldo ülve locsolgatta a kezét. Nagy volt ott a baj, sokkal nagyobb, mint ahogy eleintén gondolta. Így okoskodott magában:

— Mind hiában! Oda van! Szent Gonselvo, neked ajánlom fel!

Elővette a kését s elindult. Az utcák türesek voltak. A hivek mindnyájan a templomban ajtatkoskodtak. A házak felett kékes felhők futkároztak, mint a megszaladt nyáj. A templomban összegyűlt nép karban énekel zeneszó mellett, felváltva. Iszonyu hőség áradt ki az emberi testből s az égő viaszgyertyákból. Szent Gonselvo ezüst feje úgy villogott felülről, mint valami világitótorony.

Ummáldo belépett. Általános csodálkozás közepette az oltárig ment. Baljában a kését tartva ezt mondta hangosan, érthetően:

— Szent Gonselvo, ezt neked ajánlom fel!

És az elszörnyedt nép szemeláttára lenyesto kerekre a jobb keze fejét. Az alakatlan kéz vérezve, lassan vált két darabba. Egy pillanatig csak pár in tartotta össze a lelőgő darabot. Azután beleesett a réz medencébe, melyben alaminznát szoktak gyűjteni, a védő szent lábainál. Ummáldo akkor fölemelte a véres, csonka tetemet és hangosan ismételte:

— Szent Gonselvo, ezt neked ajánlom fel!

„Mondja ki a kongresszus, hogy a szövetkezeti eszmék terjedését és megvalósítását a székely nép helyzetének javítására irányuló egyik főteendőjének tekinti s ehhez képest felhívja a kormány és közvélemény figyelmét arra, hogy a szövetkezeti eszmék megvalósítását a székely földön hathatós állami segélyek által támogassák, az eddig is fennálló szövetkezeteket támogassák, fejlesszék, új szövetkezeteket létesítsenek.”

Győrffy Gyula dr. mindenben elfogadja *Seidl* határozati javaslatát, de egyben kérdést intéz *Seidl*hez, mint pénzügyi tekintélyhez, nem lenne-e helyes, ha Székely földön — Olaszország és főleg Szicília mintájára — meghonosítanák az ingó jelzálog-hitel intézményét?

Seidl Ambrus örömmel foglalkozik a *Győrffy* által fölvetett kérdéssel, melyet a Központi Hitelszövetkezet már törvény nélkül is oly módon igyekezett megvalósítani, hogy a szegényebb néposztálynak tőkét bocsátott rendelkezésére, azzal a kifejezett utasítással, sőt kikötéssel, hogy ily módon ingó vagyonuk állományát szaporítsák. Egyelőre nem tartja szükségesnek, hogy a varrans, azaz az ingó jelzálog-hittel törvényhozásilag szabályozzák, de hiszi, hogy ezt az eszmét a Központi Hitelszövetkezet saját keretében terjeszteni fogja.

Győrffy Gyula dr. *Seidl* kijelentéseiben megfelelő biztositéket talál és így a javaslatot teljes egészében elfogadja.

Borszekey Soma, *Seidl* Ambrus és *Szakáts* Péter felszólalásai után a bizottság a javaslatot minden módosítás nélkül elfogadta.

A telepítés kérdése került ezután napirendre. E kérdés tárgyalásának alapjául *Bedő* Albert a székely földműves népek saját otthonában való megmarthatása és birtokszerzése ügyében, *Máthé* József pedig a helyes nemzetgazdasági elvek és a székely nép viszonyainak megfelelő telepítés dolgában nyújtott be határozati javaslatot. Az előkészítő bizottság a két tervezetet teljes egészében és egyhangulag elfogadta.

A tagosítás ügyének megoldása érdekében *Incze* István nyújtott be határozati javaslatot. A nagy szaktudással és erős körültekintéssel szerkesztett munkát a bizottság egyhangulag elfogadta.

A kis- és középbirtokosok megerősítése ügyében *Nagy* Imre dolgozott ki nagyobb szabású tanulmányt, melyet az előkészítő bizottság az egyes szakelődöknek adott ki felhasználás végett.

A birtok örökség utáni szétforgácsolásának megakadályozása érdekében *Sebest* Dénes dr. országgyűlési képviselő dolgozott ki mentő tervezetet, melyet a bizottság *Győrffy* Gyula dr. és *Buday* Barna ajánlatára egyhangulag, minden változtatás nélkül elfogadott.

Az őstermelési szakosztály keretében *Barabás* Béla gazdasági előadó a juhtenyésztés emelése érdekében nyújtott be határozati javaslatot, melyet a bizottság *Szakáts* Péter dr. szakkerü felvilágosítása alapján némi módosítással az Országos őstermelési osztályának adott ki kellő felhasználás végett. A gyümölcsstermelés és értékesítés ügyének megoldására *Gáspár* Antal javaslatát fogadta el a kongresszusi tárgyalás alapjául a bizottság. *Gyöngyössy* Béla erdőfelügyelő a községi erdők kérdésének rendezésére vállalkozott és javaslatát a bizottság elfogadta, jóváhagyván azt, hogy e kérdés keretébe vonják be *Urmány* Jánosnak a faértékesítésre vonatkozó javaslatát is. E kettős javaslat kellő felülvizsgálására és pótlására a bizottság *Győrffy* Gyula indítványára *Bedő* Albert elnököt kérte föl, hogy ily módon az 1898-ik évi XV. törvényeik rendelkezései is érvényre juthassanak és a faértékesítés-szel szemben a kormány megfelelő kedvezményeket nyújtson az érdekeltségnek, nagy tekintettel a községi háztartások érdekeinek méltányos kívánalmaira.

Andréics János petroszényi bányagazgató terjesztette elő a bányakérdésre vonatkozó határozati javaslatát. Részletesen ismertette a bányamunkások helyzetét azzal, hogy első sorban a külföldi munkaerő kiszorítása kívánatos. Határozati javaslatának súlypontját arra fekteti, hogy Erdélyben lehetőleg csupán székely bányamunkásokat alkalmazzanak. E cél elérése érdekében a székely kongresszus szólítsa fel az egyes erdélyi bányatulajdonosokat oly egyöntetű nemzeti politika követésére, mely semmi melléktekintetekkel ne foglalkozzék, de például a faji és vallási érdekeket semmiesetre se sértse. Kívánatosnak tartja, hogy a munkaközvetítést is más alapra fektessék és orvosrendőri felügyelet alá helyeztessék a Romániából visszatérő és ott ragályos betegségektől sújtott munkásokat. Lehetségesnek tartja, hogy az erdélyi bányák kartell kötnek arra, hogy csak székely munkást alkalmaznak. A munkások nevelésére a kormánynak bányamunkás iskolát kellene felállítania. Végül a bányatermek értékesítése érdekében azt kívánja, hogy a magyar államvasutak szállítási refakciákat nyújtsanak a vas, só és fémszállítmányokra nézve, sőt a refakciákat eszközölje ki a külügyi kormány a Balkán államokban is.

BUTOROK

ugy készpénzért, mint részletfizetésre leg egyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók

Ehrentreu és Fuchs Testvéreknél.

E lapra hivatkozók tíz százalék engedményben részesülnek.

Budapest, VI., Teréz-körút 8. sz.

(Andrássy-ut közelében).

oo Nagy képes árjegyzék ingyen. oo

TÁVIRATOK.

A pápa és a franciák.

Páris, jul. 22. A lapok azt jelentik, hogy a pápa enciklikát készül kibocsátani a franciaországi egyesületi törvény végrehajtásáról és hogy a klerikálisok és konzervatívok mindjárt az enciklika megjelenése után nagy népgyűléseket szándékoznak rendezni Párisban és egész Franciaországban. A radikális lapok örömmel fogadják a konzervatívoknak ezt a tervét és azt mondják, hogy a törvény eddigi lanyha végrehajtása a kormányparti többség mérsékeltbb elemeiben bizonyos helyén nem való rokonszenvet keltett a megrendszabályozott kongregációk iránt. A illatkozó gyűlések révén az egyesületi törvény ügye visszanyerné régi harcias jellegét.

A bur vezérek Európában.

Pretória, jul. 22. (Reuter.) Botha és Delarey bur vezérek ma titkáraikkal Fokvárosba mentek, hogy onnan Európába utazzanak. Utközben De Wet is csatlakozik hozzájuk.

A libanoni kormányzóság.

Konstantinápoly, július 21. A libanoni kormányzó állás betöltése tárgyában, amint már jelentették, a legközelebbi hónapok folyamán fognak dönteni. Már most is sok pályázó jelentkezik úgy a portánál, mint az itteni nagykövetségeknél. A sok jelölt közül a következők jöhetnek számba: Franku Juszuf bej, a külügyminiszterium kabinetirodájának főnöke, Franku Fethi bej, államtanácsos és a sajtóiroda elnökének segédje, Muzaffer basa (Cajkovszki), a hadügyminiszterium mezőgazdasági osztályának vezetője, Vekil effendi, a nagyvezér volt tolmácsa, Morel bej berlini nagykövetségi tanácsos és Danis effendi, a koszovói váli segédje.

Az örmények helyzete.

Páris, jul. 22. Konstantinápolyi jelentések szerint Delcassé francia külügyminiszter ismeretes lépései és ígérete következtében Krajevski moszuli alkonzul az örmények helyzetének megvizsgálására Bitliszbe, Musba és Szeerdbe utazott. Az utóbbi helyen állítólag a francia hittérítőknek is sok bajuk van. Franciaország azonkívül több konzulátust szándékozik Kis-Ázsiában szervezni.

VIDÉK.

— **A hősök emléke.** Szolnok-Doboka megye törvényhatósági bizottsága július 19-én közgyűlést tartott Deésy Zoltán főispán elnöke alatt. A főispán megnyitójában kegyelettel megemlékezett gr. Wass Béla családi gyászáról, mely őt fia, gróf Wass Albertnek hurföldön való elhalálozásával érte. A gyűlés legérdekesebb momentumuma volt, mikor Heves vármegye átiratát tárgyalta, melyben a Rákóczy, Thököly és Bercsényi diffamálását kimondó törvények eltörlését kéri. A közgyűlés nagy éljenzések között közfelkiáltás útján elhatározta, hogy átirattal hasonló szellemben felír és egyszersmind a Kossuth-szobor felállítását s a 48—49-iki honvédek érdemeinek törvényben való elismerését is kérelmezi.

— **Eperjes közgyűlése.** Eperjes város legutóbbi közgyűlése a III-dik tanácsosi állás szervezése iránt tett javaslatot nem fogadta el, mert egyrészt a város anyagi helyzete nem engedi meg, másrészt az új közigazgatási törvényektől sok egyszerűsítés várható, miáltal a munka is csökkenni fog. Elhatározták, hogy a pénztárakat ezentul nem havonta, hanem negyedévenként vizsgálják. Hanem hogy ehez a vármegye és a miniszter hozzájárul-e, az már igazán kérdéses.

— **Iparkiállítás rendeznek** Kolozsváron a Mátyás-szobor leleplezésével kapcsolatban. A városház nagytermében e célból gyűléseztek, hol egyhanguan kimondották, hogy iparkiállítást rendeznek. A kiállítás elnökének Tokaji Lászlót, társelnöknek Bart Lajost választották meg. A kiállítás az Ege tulajdonát képező Lövölde melletti épületekben lesz.

— **Ugocsa vármegye iparfejlesztő-bizottságának** 1901/1902 évi jelentése beszámol a sásvári, péterfalvi, veresmarti kosárfonó telepek működéséről. A három telepen készítették a lefolyt évben 22,037 darab tárgyat, munkabér fejében fizetett a három telep 6164 kor. 26 fillért. A bábonyi nyirseprő telep kifizetett munkadíjban 1053 koronát. A Hessenstein grófné turtorebsi himző ipari tanfolyamát a bizottság 400 koronával segítette.

Győrffy Gyula dr. megállapítani kívánja, hogy Andreics javaslata a legkiválóbb tervezet valamennyi között és éppen ezért kéri, hogy a javaslatot egyhangulag fogadják el, sőt kéri fel Andreicset arra, hogy hasonló alapon a most művelés alatt nem levő bányák feltárására vonatkozólag is tegyen javaslatot.

Szakáts Péter felszólalása után a bizottság Győrffy Gyula dr. kérését teljesítette és Andreics János határozati javaslatát egyhangulag elfogadta.

Az őstermelési szakosztály keretében végül Füredi Lajos a kender- és lentermelés fejlesztése érdekében dolgozott ki egy tervezetet, melyet a bizottság némi módosítással elfogadott.

A kivándorlási kérdés megoldására vonatkozólag Barabás Endre nyújtott be részletes határozati javaslatot, mely főleg a Romániába kivándorlott székelyek érdekeinek védelmére terjeszkedett ki. A javaslatot a bizottság Borszékly Soma felszólalása után elfogadta.

Hankó Vilmos dr. a székely fürdők fejlesztése és emelése érdekében adott be határozati javaslatot, melyhez Sándor János főispán, székely kormánybiztos átiratilag némi pótlást nyújtott be, amit a bizottság elfogadott.

A bizottság ezután kimondotta, hogy a turisztika ügyével a kongresszus nem kíván foglalkozni, majd elfogadta Papp Sándor határozati javaslatát, mely a Székely Társaságok megalapítását nemzeti szempontból helyesnek és szükségesnek minősíti.

Szakáts Péter dr. adta ezután elő Fekete Jakabnak Bedő Albert dr. által helyesbített javaslatát, mely a székely iparos inasok képzésével foglalkozik. A módosított javaslatot a bizottság egyhangulag elfogadta.

Szakáts Péter, Siklód István és Bünger Albert módosított javaslatai kerültek ezután napirendre, melyeket a bizottság minden vita nélkül jóváhagyott és elfogadott.

A bizottság végül elhatározta, hogy Csikvármegye lelkészeinek emlékiratát sajtó útján terjeszti a nyilvánosság elé.

Ezzel a szűkebbkörű bizottság ülése véget ért.

A mai tanácskozás.

A szűkebbkörű bizottság felülvizsgálván és végleges szövegezést adván a beérkezett javaslatoknak, ma rendező bizottság tanácskozott a végső előkészületek felől. A mai ülést a Köztelek nagytermében délelőtt tíz órakor nyitotta meg Bedő Albert elnök a következő tárgysorozattal:

1. A közgyűlés díszelnökeinek megválasztása.
2. Az előadói javaslatok tárgyalására kiküldött szűkebbkörű bizottság jelentése.
3. Végleges intézkedés a kongresszus rendezése ügyében.

Pontban 10 órakor foglalta el Bedő Albert az elnöki széket és meleg szavakkal üdvözölte a jelenlevőket. A rendezőbizottság mai ülésén Bedő Albert, Győrffy Gyula, Rubinek Gyula, Benedek Elek, Buday Barna, Jancsó Benedek, Szakáts Péter dr., Füredi Lajos, Szilassy Zoltán, Kúszler Henrik, Bánffy Miklós gróf, stb. stb. voltak jelen.

A napirend előtt az elnök bejelentette, hogy Zselénzky Róbert gróf és Deák Lajos írásban mentették ki elmaradásukat. A rendező bizottság ezután kimondotta, hogy a szűkebb körű bizottság által elfogadott javaslatokat a magáévá teszi és azokat a saját felelőssége alatt a kongresszus elé terjeszti. Az ily módon megállapított javaslatokat a bizottság kinyomatja és a kongresszus előtt legalább két héttel szétosztja a kongresszus tagjai között, hogy ily módon ki-ki tudomást szerezhesen arról, milyen alapszempontok vezetnek majd az általános tanácskozást. Megengedte a bizottság továbbá ezzel kapcsolatosan azt is, hogy Bánffy Miklós gróf és Bethlen István gróf a pótdó korlátozására vonatkozólag utólagosan javaslatot terjeszthessenek elő. Egyidejűleg a bizottság a munkáját végzett szűkebb körű bizottságnak a fölmentvényt megadta. A határozati javaslatok felírása ez lesz:

— „A Székely Kongresszus Rendező Bizottsága által a kongresszust rendező testületek és a szakosztályi előadók részéről előterjesztett javaslatok tárgyalása alapján elfogadott s az 1902 évi augusztus hó 28, 29 és 30 napján Csikvármegyében Tusnád fürdőn tartandó Székely Kongresszusnak elfogadásra ajánlott határozati javaslatok.”

A rendező bizottság ezután Bedő Albert dr. elnök indítványára a kongresszus díszelnökeivé Desseoffy Aurél grófot és Kemény Kálmán bárót választotta meg egyhangulag.

Miután a rendező bizottság a kongresszusig többé ülést nem tart, a rendező bizottság a kongresszusi irodának a folyó ügyek vezetésére, a jelentkezések elfogadására és a kirándulások szervezésére fölhatalmazást adott. Kimondották ezután, hogy az egyes helyi rendező bizottságok-

ban a központot az illető kerületek képviselői képviselik. A kongresszus zárszámadásait szűkebb körű bizottság készít el, mely azután a végrehajtó bizottságnak számol be működéséről. A kongresszuson tanácskozást csak az albizottságokban tartanak, míg az össülés csupán szavazással dönt a javaslatok sorsa fölött anélkül, hogy ott bárminemű vitának helye volna.

A rendező bizottság teljes egyhangúsággal és vita nélkül kimondotta, hogy a kongresszuson semminemű bankettet, vagy egyéb ünnepséget nem engedélyez. E határozatról a helyi bizottságokat és Csikvármegye törvényhatóságát külön átiratban értesítik.

Ezzel a tanácskozás véget ért.

Világ folyása.

— július 21.

Német államférfiu nyilatkozik a német nemzetiségi törekvésekről. Berchem gróf ez az államférfiu, Bismarcknak sok éven át munkatársa, Lotz Walterhez intéz nyílt levelet, melyben helyesli Lotz kifakadásait. Berchem a németeket a világ legbékésebb embereinek mondja, s csak az a hibájuk, hogy a külföldi események iránt igen érzékenyek s itéletükben nincsenek tekintettel az illető nemzet önértetére. Ausztria-Magyarország viszonyáról Berchem gróf a következőket mondja: Mikor Tisza Kálmán meghalt, nálunk sokan németülöző névvel bélyegezték meg. Ez jogtalan vád, mert Tisza volt az, aki 1870-ben mint az ellenzék vezére, hathatós nyomást gyakorolt a Németországgal ellentétes, Franciaországhoz szító elemekre. Tisza minisztereink korában is hű volt, s Bismarck benne mindig erős szövetségese számított. A Tisza politikai szereplésének megértése sajnálatos félreértésen alapul. Nálunk összetévesztik a németbirodalmi érdekeket Magyarországon, melyeket igenis ápolnunk kell, a magyarországi svábok és szászok ügyével, mely teljesen különbözik az előbbiektől, ha szívünkhez esetleg közel is áll, de befolyástól oly távol van, mint a baltok kérdése. Ha befolyást akarunk nyerni erre a tisztán magyar ügyre, a budapesti radikálisok malmára hajjuk a vizet, akik annál jobban ütik a szászt és a svábot, minél nagyobb a külföldnek érdekükben való beavatkozása. A németeknek nem lehet hivatásuk, hogy mint az osztrák-magyar monarchia szövetségesei a magyarokat ellenséges viszonyba hozzuk Németországgal, még akkor sem, ha a magyarországi németekkel szemben elkövetett eljárásukat helytelennek tartjuk. A jó viszony fentartása Németország részéről is kívánatos. Így beszél egy előkelő német államférfiu. Ezt jó volna apróra megérteniök a követelőző zöldsász Lurtz és Korodi uraknak. Ahelyett, hogy folytonosan izgatnak a magyar államiség ellen s cselekedeteikkel folyton tüntetnek a magyar faj szupremáciája ellen, mely uralomra csak egyedül jogosult Magyarországon. Lássák kérem, mit mond Berchem. Ez a kérdés oly távol van a nagynémetek befolyásától, mint a baltok kérdése! . . .

A dalmát király? Új és szokatlan ez a cím, mert eddigél nem szokta meg a fülünk, újságolvasó szemünk, a dalmát király elnevezést. S lám e nap alatt semmi sem lehetetlen. Zágrábból táviratozzák, hogy ha ideje korán be nem rekesztik a tartománygyűlést, a többség elfogadja az a fölliratot, mely Dalmáciának Horvátország-hoz való csatoltatását követeli. Prodán Ivó dr. a bizonyos aki merész volt kijelenteni, hogy a képviselői hűség- esküt nem hajlandó az osztrák császárnak letenni, hanem csak a horvát királynak. Határozati javaslata így szól:

Miért akar bennünket az osztrák kormány kényszeríteni arra, hogy átmenjünk a kaudiumi iga alatt? Az osztrák császári cím a svájci Geszler-kalapra emlékeztet bennünket. E címet csak azért kényszerítik ránk, mert meg akarnak alázni. A horvátok azok voltak valaha, mint a mai angolok: a világtengerek urai (!). A horvátokat nem lehet büntetlenül provokálni, mert nekünk, mint Starcevic mondotta, senki sem parancsolhat, csak hazánk és Istenünk.

E nyilatkozat nagyon fölbátorította a másik pártvezért Biankint, ki ily dühösen fakadt ki:

Nagy bünt követtek el a horvátok, ugymond, mikor a törökök ellen védelmezték a monarchiát, mert másként most legalább oly szabadok lennénk, mint a szerbek és bolgárok. Az osztrák kormányzás sokkalta rosszabb, mint a török. Mi nem akarunk se osztrákok, se magyarok lenni, mi csak horvátok akarunk maradni. Nem engedjük, hogy lealacsonyítsanak bennünket Ausztria vagy Magyarország rabszolgáivá.

Ebből az incidensből is világosan látszik, hogy Dalmácia hovatarozandóságának kérdése nem maradhat sokáig eldöntetlenül. Jogilag a magyar királyság egyik társországa, épp úgy, mint Horvátország és Szlavónia.

BUTOR

Képes butoralbum 50 filléres postabélyeg beküldése mellett kapható. A ki ezen lapra hivatkozik, 50% árengedményben részesül.

jobb és olcsóbb mint bárhol ép úgy készpénzért, mint részletfizetésre, kapható: **GONDA S.** butoraktárban.

BUDAPEST,

csakis VII. ker., István-tér 7. sz.

NAPI HIREK.

Budapest, július 22.

— **Arvaház Bácsodrog vármegyében.** Bács megye közgyűlése, mint tudósítónk értesít, elhatározta, hogy egy megyei árvaház felállítására a rendelkezése alatt álló alapokból 300.000 koronát, telket és 100 hold földet ajánl fel. Díszreteres szándék, bár mindenik vármegye megvalósíthatná.

— **Magyar közgyűlés Győrön.** Győr tudósítónk írja, hogy a legutóbbi nyáron rendkívüli közgyűlés legérdekesebb pontja volt, mely több felszólalást és határozatot provokált, Révfülöpnél Győrvárossal való egyesítése. A vármegye arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vármegye területét saját hozzájárulásával megcsonkítani nem engedheti. E határozatnak akkoriban tisztán theorélikus értéke van, mely az egyesülést késleltetheti bizonyos időközönként, de meg nem akadályozhatja.

FŐVÁROS.

— **Új állások a vízvezeték kezelőségénél.** A közgyűlés, az új vízvíz-szabályzat életbelépte alkalmából, két vízvezetési főellenőri állást szervesített, amelyivel 1600 kor. fizetés és 600 kor. lakáspénz jár; szervezett azonkívül a közgyűlés nyolc vízvezetési ellenőri állást is, 1200 kor. fizetéssel és négyszáz kor. lakáspénzzel. — A belügyminiszter a ma érkezett leiratában tudatja, hogy ezeket a közgyűlési határozatokat jóváhagyta.

— **A vizivárosi plebánia-épület.** A közgyűlésnek azt a határozatát, amelyivel kimondta, hogy a II. ker. felső vizivárosi róm. kath. plebánia-épületet kétezernegyszáz korona költséggel tataroztatja, a belügyminiszter jóváhagyta.

Az olvasónak.

A július—szeptemberi évnegyed alkalmával bizalommal kérjük olvasóinkat az előfizetés megújítására s lapunknak ismerőseik körében való szíves ajánlására. Azt hisszük, semmi kétség nem férhet a *Magyarság* pártokon, felekezeten, társadalmi osztályokon felül álló *tökéletes függetlenségéhez*: napról napra bizonyosságot tesznek arról cikkeink. Olvasóink arról is meggyőződhetnek, hogy a *Magyarság* nevéhez hiven, igaz lélekkel szolgálja a *magyarság ügyét*, a régi magyar erkölcsök megújítását, a magyar faj erkölcsi és gazdasági megerősödését. Politikai, társadalmi, szépirodalmi cikkeink egy célt szolgálnak: a magyar nemzeti szellem, a nemzeti öntudat ápolását, ezt szolgálják még napi újdonságaink is. Kerülve kerüljük a léha szenzációt, az izléstelenséget, magán és családi ügyek kipellengérezését, mivelhogy ez magyar természetünkkel meg nem egyezik.

Ezek az elvek, jól tudjuk, akadályai ma az újság rohamos elterjedésének, — de megelégedéssel tapasztaljuk — hogy maguk az olvasók a mi csöndben dolgozó apostolaink: minden nap újabb és újabb híveket szereznek s a hívekből újabb apostolok támadnak, hirdetői, terjesztői a mi elveinknek. Nem dolgozunk papiros-mennyiségre, mert szegények vagyunk, mint a magyar közönség maga, de bizonyosságunk lehet minden szám, hogy ezt a kicsi helyet becsületesen felhasználjuk. Am a magyar közönségtől függ, hogy a „lapocská” mindenképpen megnövekedjék s hisszük erős hittel, hogy meg is növekedik.

Most kezdtük meg *Lengyel Laura „Küszdelmek”* című társadalmi regényét. Az ő tollát dícsérünk — izléstelenség volna részünkről. Ősszel pedig *Benedek Elek* lesz regény. Tárcáiról azok lesznek ezután is, akik eddig, nem különben vezércikkiről is. Nagy valószínűség szerint ez a két gárda is szaporodik az idők folyamán.

Hazafias üdvözléssel:
a *Magyarság* szerkesztősége

ELOFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva:	Vidéken, postai küldéssel
Egy hónapra . . . 1.—kor.	Egy hónapra . . . 1.20 kor.
Negyedévre . . . 3.—kor.	Negyedévre . . . 3.80 kor.
Félévre 6.—kor.	Félévre 7.—kor.
Egész évre . . . 12.—kor.	Egész évre . . . 14.—kor.

A MAGYARSÁG kiadóhivatala
Vámház-körut 8.

— **(Időjárás.)** Jul. 22. Észak-Európát alacsony levegőnyomás borítja, a magas nyomás pedig Franciaország felett tartózkodik. Európában a hőmérsékleti viszonyok változatlannak maradtak és Közép-Európában előfordultak zivataros esők. Hazánkban az idő változókéony és meleg az eső eloszlása és területi mennyisége kisebbedett. Zivatarok voltak Dunántul s az ország keleti felében, továbbá zivartart jelentettek még: Munkács jégesővel, Sziyvárára jégesővel. *Várható*: a hőmérséklet csökkenésével változókéony idő várható helyenként zivataros esővel. *Hőmérséklet*: 22°6

— **(Személyi hírek.)** Ferenc Ferdinánd főherceg Máramarosban a Taracvizi Bruszturától Királymezőig húzó erdőt vadászterületnek kibővelte. Az első vadászat az őszön lesz. — *Frigyes* főherceg tegnap este 1/4 9 órakor Nagyszombatból Bécsbe érkezett. — *Csáky* Károly gróf váci püspök felhívást bocsájtott ki egyházmegyéje papságához, amelyben meghagyja nekik, hogy a magyar nyelvet hatóságosan tanítsák. — *Szell* Kálmán miniszterelnök ma reggel Bécsbe érkezett. — *Apponyi* Albert gróf holnap Budapestre érkezik s néhány napig itt marad. — *Kossuth* Ferenc országgyűlési képviselő hosszabb tartózkodásra Olaszországba utazott. — *Fülöp* orleansi herceg felesége, *Mária* Dorottya főhercegnő néhány nap óta Párisban tartózkodik. Pár nap múlva hazatér Magyarországra. — *Szell* Ignác belügyminiszteri államtitkár családjával együtt e hónap 23-án Kapura utazik s onnét Erzsébetvárosra majd Seps-Szentgyörgyre megy át. — *Deutsch* Sándor budapesti lakos, az osztrák-magyar bank főtanácsa tagja és törvényes utódainak a király a magyar nemességet a „halmi” előnévvel adományozta. — *Grünhut* Sámuel dr. udvari tanácsosnak, az urakháza tagjának, a kereskedelmi és váltófog tanárának a bécsi egyetemen a király a Ferenc József-rend középkeresztjét adományozta a csillaggal.

— **(Az angol király betegsége.)** *Covesi* távirat szerint az angol király betegsége a javulás felé közeledik. Ereje egyre gyarapszik, a seb kielégítően gyógyul. Vilmos császár Norvégiából jövet meg akarja látogatni *Edvárd* királyt, hogy személyesen üdvözölje felgyógyulása alkalmából.

— **(Elhunyt hiboros.)** *Ledochowsky* *Viboros*, mint *Romából* táviratozzák, ma reggel 6 órakor meghalt. *Ledochowsky* *Miciszláv* gróf, ki a varsói lazariszta kolostorban nevelkedett; 1870-ben a porosz kormány tőrekvéseivel szemben a katolikus ellenzék élére állt és a lengyel nemzeti tőrekvések vezére lett. A porosz kormány iskolai törvényei ellen hevesen működött, miért 1873-ban elfogták és fogságbüntetés szenvedett, 1874-ben emiatt hivatalától is megfosztották, mire a pápa bimbokká emelte. Nagytehetségű ember volt. Ötvenéves pappászentelesének évfordulóján II. Vilmos német császár üdvözölte, I. Ferenc József pedig a Szent István-rend nagykeresztjével tüntette ki.

— **(Fényes esküvő.)** Ma délelőtt 11 órakor volt *Bécsben* *Arenthal* báró szentpétervári magyar-osztrák nagykövet esküvője *Széchényi* Paula grófnővel, *Széchényi* Gyula, ő felsége személye körüli miniszter leányával. Az esküvőn az udvart *Frigyes* főherceg képviselte. Jelen volt Bécs egész fővárosi osztálya, számos magyar mágnás család. Az esküvői szertartást *Marschall* főszentelt püspök végezte fényes segédlet mellett; tanúk voltak a menyasszony részéről *Szell* Kálmán miniszterelnök és *Széchényi* Ferenc gróf, a vőlegény részéről *Arenthal* báró, a nagykövet fivére és *Thun Hohenstein* *Oszvold* gróf. Az esküvő végeztével a fényes társaság villásgallegre a Bank-gassei magyar minisztériumba vonult. Az új pár a férj csehországi birtokára utazik, ahonnan azután Szentpétervárra mennek.

— **(Samassa érsek jubileuma.)** *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter a következő levelet intézte az aranymiséjét tartó *Samassa* József egri érsekhez:
„Nagyméltóságú érsek ur!

Vettem Nagyméltóságodnak f. hó 9-én kelt nagybecsű levelét s mellette a főpásztori körlevelet, melyet Nagyméltóságod aranymiséje alkalmából egyházmegyéje papságához intézni méltóztatott.

Az egész magyar katolikus világban méltán lelkesedést keltett pásztorlevél kegyes megköszönésért őszinte köszönetet mondva, igaz örömmel sietek az ünnepélyes évforduló alkalmából üdvözölni Excellenciádat, mint oly férfit, akinek fényes, nagy szabású, államférfiai bölcsesége és főpapi erőnyei, munkában és érdemben gazdag, kimagasló tevékenysége, jellemzősége tisztelgetet, elismerést követelnek.

Kérem Nagyméltóságodat, fogadja szívesen üdvözléteket ama belső óhajításom kíséretében: engedje a Gondviselés, hogy a trón iránti hűségben, a vallásos és hazafias érdekek összhangzatos ápolásában előtűnk járva, Excellenciád nemes, tiszta alakja mint a jellemzősége és kötelességérzet példányképe még számos éven át díszítse a magyar közéletet.

Fogadja Excellenciád kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

Wlassics, s. k.*

— **(Megjutalmazott tanítók.)** A F. M. K. E. szepesvármegyei választmánya, mint tudósítónk jelenti, Csáky Zenó gróf főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen azokat a tanítókat, akik a magyar nyelv buzgó és sikeres tanításában kitűntek, megjutalmazták. A jutalmazottak következők:

Rendesi László granasztói tanító 120 korona, Kirák Lajos kamjonkai tanító és Forster Paula szepesváraljai kisdédvönő 100—100 korona, Sándor Lujza szolmonkői kisdédvönő 50 korona. Elismerő oklevelet kaptak: Fuscák Paula lublővári tanítónő, Klínger Gusztáv gerlachfalvi és Lója Károly krompachi tanítók. Az igazgató-tanács közbenjárására Lőcsén, Krompachon és Merényben a F. M. K. E. új könyvtárakat rendez be még ebben az évben.

— **(A kolozsvári zászló-ügy.)** Az a botránykő, melyet pohárköszöntőjével *Feilitzsch* Arthur báró dobott a nemzet arcába, bár sajtó is okozott, de felköltötte a rég szunnyadó önértetet. Kiváló férfiak egymás után lépnek ki az E. K. E.-ből, — amelynek elnöki székében ül *Feilitzsch* báró. *Bartha* Miklós a következő levelet intézte az E. K. E. titkárához:

Tisztelt titkár ur! Kérem, vegye tudomásul a nyilvánosság útján, hogy az Erdélyrészi Kárpát Egyesület tagjai sorából ezennel kilépek. *Kilépésemnek indoka az a közjog-ellenes és hazánk történelmi állásot sértő följegés, melyet az Eke elnöke, Feilitzsch Artur báró, országgyűlési képviselő ur, a cs. és kir. 51-ik gyalogezred zászló avatási lakomáján tanusított.* Örvendek, hogy ezen elhatározással szolidaritásba jöhettem dr. *Richter* Aladár egyetemi tanár urral, akit ebben az ügyben büszkén, vallok vezéremnek.

Kelt Budapestén 1902. jul. 16.

Bartha Miklós.

— **(A szegény székelyekért.)** A munkanélküli székelyek számára az egy magyar nő által indított gyűjtés folytatásul ma 12 koronát kaptunk. Ehhez járultak: *Onody* Jenő 20, *Vrkjan* Tamás 40, *Fráter* Pál 20, *Ungár* Józsa 20, *Mokryné* C0, *Liuba* György 20, *S. P.* 30, *Szoltányiné* 40, *Bukovetzky* 40, *Varasdi* 20, *Nimea* 40, *Paresay* 40, *Scheicherné* 60, *Zapfné* 30, *Walland* 50, *Kemény* Ferenc 20, *Vukosevichné* 20, *Illés* *Frigyes* 20, *Rajcsich* Hedvig 20, *Sebes* Rikárd 20, *Harnay* 70, *H. L.-né* 20, *Sipos* Gábor 20, *Horváth* K. 20, *Picháné* 40, *R. I.* 20, *Dorogszáhy* 20, *B. I.* 20, *B. E.* 30 fillért és *N. N.* 1. Egy magyar nő 2 koronát adományoztak. Összes gyűjtés eddig 122 korona 92 fillér.

— **(A nemzetközi sajtó-kongresszus.)** Bernben tegnap nyílt meg a nyolcadik nemzetközi sajtó kongresszus. A svájci szövetség-tanács elnöke, *Deucher* dr. a szövetség-tanács és a svájci nép nevében szíves hangon üdvözölte a sajtó munkásait. A beszédre *Singer* Vilmos, a nemzetközi sajtószövetség elnöke válaszolt. Beszédét Svájc éltetésével fejezte be. Az igazgatóbizottság eddigi tagjait újra megválasztották.

— **(Házasság.)** *Lamos* Árpád székelyi jegyző házasságot kötött *Boc* Idával Vezekényen.

Fekete Mihály uradalmi intéző eljegyezte *Tejfalussy* Zefint Nyitrán.

Botlik József m.-csáthi főszolgabíró házasságot kötött *Abonyi* Arankával Budapesten.

Gáspár János máv. hivatalnok eljegyezte *Berezsky* Gusztikát Gödöllőn.

Nyári Sándor dr. műegyetemi magántanár ma délelőtt kelt egybe *Linter* Melanevel.

— **(Magyar építészek részvéte.)** A Magyar Építőművészek Szövetsége a velencei *Campanile* összedőlése alkalmából részvétiratot intéztek a velencei podesztárhoz, amelyre ma érkezett válasz. Velence polgármestere köszönetét fejezi ki a részvétiratról.

— **(A munkásokért.)** A szocializmus terjedésével mindinkább nyilvánvaló a munkások nyomorúságos helyzete, amit a kormány félrendszabályokkal és hébe-hóba odavetett apró kedvezésekkel iparkodik — bár sikertelenül — gyógyítani. Ujabb munkásházak felállításával vél segíteni *Daranyi* Ignác földművelésügyi miniszter a munkások helyzetén. Békés vármegyének munkásházak létesítésére 20.000 koronát engedélyezett a miniszter. Hódmezővásárhelyen még a folyó évben 50 munkásház fog készülni. A munkásházakat jó magaviseletű szegény munkások családjai kapják 50 korona évi bérért, amit 12 éven át kell fizetniük. A tizenkét év leletével a ház az illető munkáscsalád tulajdonába megy át. Ötven munkáscsalád helyzetén tehát majdnem segítve van.

— **(Hajószerencsétlenség.)** *Hamburgból* borzalmas szerencsétlenség hírt hozta az éjjel a táviró. A távirat szerint vasárnap éjjel az Elba folyón a Hansa nevű tengeri vontató hajó teljes erővel nekiment a Primus nevű személyszállító hajónak, mely 190 utassal Hamburg felé tartott. A Primus hajó fedélzetén a szerencsétlenség pillanatában leirhatatlan rémület keletkezett. Az összeütközés olyan erős volt, hogy rövid néhány perc múlva az utasokkal telt hajó kelté vált s a legtöbb utas a tengerbe zuhant. A segítségre siető gőzhajók megmentették az utasok egy részét, maga a Hansa leeresztett csónakjaival 70 utast mentett meg. Tegnap délben még körülbelül ötven utas hiányzott, akikről azt tartották, hogy a vízbe

fultak. Ujabb jelentés szerint azonban csak 32 utas lett áldozata a szerencsétlenségnek. Ezek közül 18 holttestet huztak ki, 14 pedig hiányzik. A szerencsétlen összeütközésnek nem az éjszakai sötétség volt az oka, hanem a személyszállító hajó érthetetlen irányváltozása, melylyel éppen utjába került a szemben jövő vontató gőzösnek.

A *Primus* gőzöst — mint ma délben távirják — holnap estére valószínűleg kiemelik a vízből és ez alkalommal bizonyára sok holttestet fognak találni. A holtak száma még nincs kiderítve. Az adatok 60 és 70 között ingadoznak. A sebesültek állapota javulófélben van és egy részüket már el is bocsátották a kórházból.

— (Halálozás) Kiskéri Tóth Nep. János 1848—49-iki honvédszázados július 19-én nyolcvanhárom éves korában meghalt Budapesten. Temetése ma délután volt.

— (A gyermekiró pusztulása.) *Laskay* Tivadart, a keszthelyi gyermekirót, kit a törvényszék börtönre ítélte gyermekei meggyilkolásáért, utoléri a nemezis minden vonalon. A hivatalos lap mai száma hosszú listáját hozza az elzúllott vadállati apa tartozásainak, amelynek 11.927 kor. 16 fill. kitevő összege erejéig 10 hitelező árverést kért a fogoly adós 15.454 korona értékűre becsült ingatlanaira. Az árverést augusztus 4-én tartják meg. Dobra kerül a bünszerű vagy, amelyért elpusztította gyermekeit, hogy szive párvál élhessen.

— (Pánszláv hősködés.) A nemzetiségi izgatók vakmerősége újabb időben alig ismerhet. Napról-napra érkezik hír hol a pangermánok pimasz hetvenkedéseiről, hol a pánszlávok vakmerő gazságairól. Egy ilyen megvadult pánszláv hősködéséről értesítettek most bennünket Alsó Kubinból. Az eset a következő: A távozó pénzügyigazgató helyettes tisztletére egy ottani szállóban bucsulakomát rendeztek. A lakomán *Radlinszki* Ignác ügyvéd, hírhedt pánszláv vezér is részt vett s élénk politikai vitát folytatott *Török* József adófelhárítóval, egy 60 éven felüli öreg úrral. A vitában *Török* a magyarság jogai mellett foglalt természetesen állást, amitől a pánszláv kolompós annyira megvadult, hogy egy tele üveggel föbe ütötte a védtelen öreg embert, aki vértől borítva roskadt össze. A brutális ügyvéd hősködése ellen általános volt a felindulás nemcsak a vendégek között, hanem az egész városban, ahol az események híre járt.

— (Letartóztatott kaució-szédelő.) Sehol a világon annyi kaució-szédelő nem pusztít a kis existenciák körében, mint a mi szép fővárosunkban Budapesten. Nem mulik el nap, hogy a rendőrséget egy csomó ember ne ostromolná s furfangos családok által óvadék címén kifosztott kis tőkékük visszaszerzése, vagy a rendszerint szökésben levő szédelő kézrekerítése végett. Az óvadékkiszárlók ismert fajtájához tartozik *Kovács* Mihály droguista is, aki nemrégiben a Népszínház-utca 43. sz. alatt droguista üzletet nyitott. Az üzlethez a pénzt u y szerelte, hogy mindenféle alkalmazzottat fogadott. Sőt megfelelő tőkével társat is szerzett magának. Az így összeharácolt pénzből vígan élt egy ideig s mikor a pénz elfogyott, az alkalmazottak és a társ elöl egyszerűen megszökött. A kétes ügyesség azonban nem sokáig élvezte, mert a rendőrség a hozzá érkezett számos feljelentés alapján kikutatva tartózkodását s ma délelőtt letartóztatta.

— (Elárverezett villa.) *Weissenbacher* Endrénének, az Amerikába menekült, csödbe jutott vállalkozónak hűvös-nyolgyi villáját tegnap árverezték el. Száznegyvennégy ezer koronáért *Szemeré* Miklós vette meg. Az árverésen Grödl, 126.000, Gromon Dezső 135.000, Latkóczy Imre 125.000. Ággya Sándor ezredes 100.000 koronát ígért a szép fekvésű épületért.

— (Meglopott hittérítők.) Parasz János török országi örmény lelkész, amint már említettünk, Brassó és Budapest között a vonaton meglopták, úgy hogy teljesen pénztelenül maradt a vele utazó örmény pappal együtt. Budapestre érkezve, a török konzulátus utján engedélyt kértek könyvtáradományok gyűjtésére. Ezt az engedélyt ma meg is kapták a rendőrségtől s a főváros hatósága 10—10 korona rögtöni segínyt adott nekik.

— (Az Iza pusztítása.) *Máramarosról* írják: Az izavölgyi járásban (Máramaros megye) e hó 17-én iszonyú vihar és felhőszakadás pusztított *Dragomérfalva* községben és vidékén. Éjjel tört ki a vihar. Az Iza folyó partján lévő házakból, tartva az újabb áradástól, jajveszékelve hurokolkodott ki a szegény nép s nem hiába, mert a hirtelen megnőtt víz ismét elpusztította az alacsonyabban fekvő épületeket és az ugyis sokat vesztett népnek kiszámíthatatlan károkat okozott. A gyors kiköltözködés alkalmával több sérülés is történt.

— (Elfogott tolvajok.) A rendőrség letartóztatta *Polabovics* Károly 27 éves műszerész, *Konka* Mihály 23 éves urasági inast, kik rovott multukat azzal tetézték, hogy a napokban Jean Arthur vasuti ellenőr Nefejeles-utcai lakását kirabolták.

— (Igazságszolgáltatás.) Tegnap számunkban hirt adtunk arról, hogy Nagyváradon *Stern* Mihály szabadulni akarván örmestere brutálítása elől mellette lötte magát. A derék örmesternek, *Kozma* Imrének, az elmúlt héten ez a második áldozata. Az öngyilkossági kísérlet után örszolgálatot tartottak s a helyettes szárnyparancsnok megkérdezte *Stern* bajtársait, tudják-e, miért lett öngyilkos? Senki se mert megszólalni, végre egy katona rászánta magát s megmondta, hogy *Stern* Kozma örmester kínzásaitól akart menekülni. És mi történt akkor? Azt a szegény katonát, aki ezt az igaz vallomást tette, elzárták. Hát ilyen a katonai igazságszolgáltatás.

— (A „Magyar Unio“ s a „Telepesek Szövetkezete.“) A lapokban a kihirdetések között mindennap olvasható, hogy a *Magyar Unio* kezes nélküli kölcsönöket ad mindenkinek 200 koronán alul. Aki hajlandó bele-menni a felhívásba, s elmegy a Magyar Unio Röck Szilárd-ú. 21. szám alatti helyiségébe, ott azzal fogadják, hogy tessék aláírni kötelező tagsági nyilatkozatot a *Telepesek Szövetkezete* számára, lefizetni 1—2—3—6—8 tagsági koronákat, s lesz kölcsön. Persze kölcsön nem lett soha-soha, ellenben ha valaki a Telepesek Szövetkezete üllői-út 5 a alatti helyiségébe ment, ott kijelentették, hogy a dologról nem tudnak semmit. De ha fizet beiratási díjját, kölcsönt kaphat. Így csalták ki közösen sok száz ember pénzét a derék egyesületek. Mint értesülünk a rendőrség megindította ellenük a nyomozást. Érdemes itt felemlíteni, hogy a hirdetés megjelent idején egyik munkatársunk szerellett volna beelátni a Magyar Unio munkájába — s ekkor ez megérezve a pecsenye szagát, azt válaszolta, hogy csak a jövő évben kezdi meg újra a kölcsön kiadását.

— (Játék a fegyverrel.) Végzetes szerencsétlenség történt Máramaros megyében e hó 17-én. Dr. Sz. kórházi igazgató vakációra hazatért. 12 éves fia H. ügyvéd fiával *Flaubert*-puskával lövöldözött. Egyszerre a fegyver használatának sorrendje miatt dulakodás támadt köztük, a fegyver elsült és a golyó H. ügyvéd fiát mellen találta, úgy hogy azonnal összerogyott. A gyermek nem halt ugyan meg, de állapota súlyos, mert a golyót nem találták meg.

— (A tréfa vége.) Egy dunántúli városka kávéházában ebéd után nagy társaság mulatott. Egyik asztalnál több vidéki ur társaságában egy huszártiszt ült, a másik asztalnál több gyalogos. A huszártiszt sakkot játszott, s ennek hevében egyszer így kiáltott fel:

— Ha veszték, *lelövöm a királyt.*

Csak az utóbbi szavakat hallották a gyalogos tisztek, kik erre felugráltak.

A tiszt eközben mottot kapott, s tényleg lelötte revolverével a sak-királyt. A lövés a tisztek között nagy izgatottságot keltett, azt mondván, hogy a király szót nem lett volna szabad így megszentségteleníteni.

A huszártiszt ellen vizsgálat van folyamatban.

— (A hivatalos lapból.) *Kinevezések.* Az igazságügyminiszter dr. Mándi Sándort a kolozsvári törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki. — A belügyminiszter a pozsonyi állami kórházhoz dr. Ondrejcska Györgyöt két évi időtartamra kinevezte; dr. Petrikovits Kálmán intézeti másod orvos alkalmazását újabb két évi időtartamra meghosszabbította — *Kinevelés.* Az igazságügyminiszter László Géza törvényszéki bírót a csikseredai kir. törvényszék területére vizsgálóbírói állandó helyettesül rendelte ki. — *Gazdasági tudósítók.* A földművelésügyi miniszter Darkó Lajos szász-galaci lakost Beszterce-Naszód vármegye bessenyői járására, Drexler István pusztakorhányi lakost Békés vármegye szeghalmi járására, Görög Ferenc dobó-berekaljai lakost Bars vármegye léva, járására, Chirca János szelistei lakost Szeben vármegye szelistei járására, Paul Sándor letkai lakost Szolnok-Doboka vármegye nagy-loncai járására a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg. — *Athelyezés.* A közoktatásügyi miniszter Boros Gábor tanárt az erzsébetvárosi főgimnáziumhoz, Körösy György dr. tanárt az igazgatói teendők ideiglenes ellátásával is megbizva, a deési állami gimnáziumhoz, Mészáros Lajos tanárt pedig az eperjesi kir. kath. főgimnáziumhoz, végül a szegedi főgimnáziumhoz dr. Neumes Imre és Bodnár Lajos tanárokat áthelyezte, Petrovics László nyitrai tanárt pedig rendes tanárrá kinevezte.

— (Rövid hírek.) A kabolai róm. kath. hitközségnek a templom tornya helyreállítására a királyi magánpénztárból 200 (kétszáz) korona segínyt adományozott. — *Csik-Tusnádon* nagy és változatos a furdóvendégek névsora. Az ország legkülönbözőbb részéből időznek a székely föld e gyönyörű paradicsomában. Az újabb kimutatás szerint a vendégek száma 652. — *Egy anarchista* fogtak el Rómában, ki merényletet tervezett a király ellen. A neve: Tonetti. — *Szivszélhűdés érte* Londonban *Mackayt*, az ezüst királyt. Vagyona 240 millió koronára tehető. — *A Dunába ugrott* s belehalt *Mátray* Béla színészenedék. Öngyilkosságának oka: reménytelen szerelem. — *A zsebmeteszök* Kassán jól működnek. Több ezer korona készpénzt loptak ki *Fies* Adolf asztalos és *Jancsó* János bodolói lókereskedő zsebéből. — *Martinique szigetének* ideiglenes kormányzója egy bizottságot küldött ki a vulkán által okozott kár megállapítására. A bizottság a kárt 200 millió frankra becsülte. — *A koryntical furdót* hozzánk beküldött jelentés szerint július 15-éig 585 vendég látogatta. — *Jóváhagyta a belügyminiszter* az „Erdélyrészi gépész és gépkészlet egyesülete“ alapszabályait. — *Főispáni körútra* megy Deésy Zoltán, Szolnok-Doboka főispánja, hogy a vármegye közigazgatását megvizsgálja. — *Burvezér Herkulesfürdőn.* D'Otton vezérkari főnök, Cronje sógora, a harcúterén szerzett sebeit gyógyítja a Herkulesfürdőn. A fürdőközönség nagy szimpátiával veszi körül. — *Lopás, betörés.* *Greiner* Hugó

dr. ügyvéd Széchenyi emlék-uti lakását feltörték és 400 korona értékű holmijától rabolták meg. — *Szűcs* András törökviz-dűlőben levő villájából ellopták kerti szerzőségeit. — *Költözködő postahivatal.* Az Akadémia-utca 10. sz. alatti posta- és táviróhivatal a Nádor-utca 5. számú házba költözik. — *A páni lázadás* vezetőit, 25 férfit és egy nőt, a csendőrkök elfogták s Dévára kísérték.

× *Csuz és köszvény* ellen elismert legkittünőbb szer a Zoltán-féle kenőcs. Ára 2 korona. Zoltán Béla gyógyszerárban Budapest, V., Sétátér-utca és Szabadság-lér.

× *Felhívjuk* olvasóink figyelmét Herceg és Horvát Budapest, Kerepesi-út 52. szám alatt, az „Adria“ szállóval szemben létező női divat-áruházára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* *Az Irányi-szobor felállítása.* A puritán jellemű kiváló magyar hazafinak, néhai *Irányi* Dánielnek, nem-sokára diszes emléket állít a fővárosban a hazafias kegyelet. A felállítandó szobor helyére nézve is már létrejött a megállapodás. E szerint a szobrot az Andrássy-út és Szerecsen-utca között a gyár-utcai kis sétányon fogják elhelyezni. A szobor-bizottság részéről a szobor helyére vonatkozó indítványt *Justh* Gyula és *Neményi* Ambrus orsz. képviselők és *Kallós* Ede szobrász írták alá.

* *Az ember tragédiája* Budán. Szombaton a Fővárosi Nyári Színházban előadják a Madách *Ember tragédiáját*. Ádámot *Thury* Elemér, Évát *T. Hadrik* Anna adja.

* *A Színművészeti Akadémián* a beírás szeptember hónap 15-ikén kezdődik. Az akadémiára csak azokat veszik fel, akik tizenhatévesek elmúltak s megfelelő iskolai képzettséggel bírnak. A fővárteli vizsgálatokat az Akadémia helyiségeiben a beírásokkal egyidőben tartják meg.

* *Burrián levele.* Az operaház intendásához *Burrián* Károly, a kiváló tenorista, két levelet küldött, amelyben családi okok miatt szerződésének felbontását kéri. Igen nagy hátrány lenne Operaházunkra nézve a derék művész távozása, amiért is az igazgatóság mindenképpen meg akarja tartani *Burrián* t s értesítette is őt, hogy szerződését nem hajlandó felbontani.

* *Színházak műsora.* 1902. július 22-én. *Fővárosi nyári színház.* A kereszt jelében. (Kezdeté este 7 órakor.) — *Városi színház.* A miniszter előszobájában. — *Kölcsönkért feleség.* (Kezdeté este fél 8 órakor.)

NYILT-TÉR.)*

Sorsjegy ára csak 50 fillér.

Pozsonyi Kiállítási Sorsjegy.

1089 nyeresemény 35.000 kor. értékben.

Főnyeresemény 50.000 kor. értékben.

Huzás visszavonhatatlanul 1902. szept. 21-én.

Sorsjegyek kaphatók minden banküzletben, sorsjegyelárusítóhelyen és dohányüzletben, valamint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének kiállítási sorsjegyirodájában

Budapest, V. ker., Nádor-utca 16. sz.

Dohányüzlet- és üzletlátnodások jutalék mellett kapnak sorsjegyet bizományba.

Sorsjegy ára csak 50 fillér.

* Ezen közleményért nem vállal felelősséget a Szerk

TORVÉNYSZÉK.

§ *Dobsa Lajos végrendelete.* Tegnap hirdették ki a nagyváradi járásbírósnál *Dobsa* Lajos végrendeletét, melyet az érdemes író még 1883-ban tett le az ottani közjegyzőnél. *Dobsa* gazdag ember volt, birtokát, a nagy kiterjedésű kosgyáni uradalmat leányára hagyta, ki most özvegy asszony. Ennek halála esetén az egész vagyont a budapesti magyar írók segítő egyesülete öröklé, több rendbeli szigorú és körülményes kikötés mellett s nemcsak szegény írók, de ezek özvegyei, árvái vagy szülei segítésére is. A segített író csak színműíró vagy verskölthő lehet, aki a Kisfaludy-Társaság tagja. Ha az egyesület el nem fogadja ezeket a feltételeket, a vagyont Makó városára száll, mely közművelődési és segélyezési célokra tartozik felhasználni.

§ *Drága becsület.* Párisból távirják: *Monis* volt igazságügyminiszter becsületsértés miatt bepörlötte *Mercier* tábornokot, mert egy gyűlésen becsületbeugró gyanusítással illette. *Monis* 100.000 frank kártérítést követel.

§ *Gyilkos suhanc.* Tavaly tavasszal kilenc székely legény tért be egy torockói kocsmába, ahol a hűvös időre való tekintettel, melegített pálinkát ittak. Estefelől

Fiókuzetünknel a ház lebontása miatt nagyon olcsó árak.

- 1 legujabb angol homespun női gallér 110 cm. hosszú, remek színekben . 6.50 frt.
- 1 nagyon elegáns francia batiszt pongyola 4.50 "
- 1 elegáns utcai ruhára való angol zephir, minden hozzávalóval és díszszel 2.50 "
- Legfinomabb francia battist teljes ruhára, minden hozzávalóval és csipkedíszszel 2.95 "
- Francia delein, remek színek és mintákkal, egész pongyola vagy ruhára való, hozzávalóval és díszszel (7 m.) . . . 4.- frt.
- Legfinomabb Cloth, remek színekben, selyem fényű blousra, alsó szoknyára stb. alkalmas, 140 cm. széles, méterenkint -70 "
- i ablakra való esikós tunis-szővet függöny bordó, teget és krém színben 1.50 "

- Gyönyörű mintás esipkefüggönyök, m.-kint -20, -30, -35, -50, -60 frt.
- 1 legfinomabb cloth vagy cachmir paplan 2 személyre való, minden színben 4.50 "
- Paplanlepedő finom vászonból . . . 1.80 "
- 1 vég remek Herczeg-vászon 30 röl. . 5.25 "
- 1 vég dunna-vászon 30 röl. 3.95 "
- 1 vég finom chiffon 30 röl. 4.75 "
- 1 vég lepedő-vászon varrás nélkül. . 7.50 "
- 1 vég czérna-kanavász 30 röl. . . . 3.80 "

Vidékre utánvét mellett lelkiismeretes kiszolgálás.

HERCZEG és HORVÁT BUDAPEST,

VII. ker. Kerepesi-út 52. sz. a. Adria-szállóval szemben

SZINHÁZAK.

Szerda, 1902. július 23-án.

Városlig. nyári színház.
A kölcsönként feleség utána
Köz és Box
Kezdeté fél 8 órakor.

Föv. nyári színház
Lámpa az ablakban.
Kezdeté 7 órakor.

A megszünt „HATSCHÉK MIKSA” cég tulajdonosa: Hatschek Izidor Budapest Eskü-út 5. (Klaffid palota) a főhercegi virágosarnok mellett.

Jelmez és népviseletű fényképek (színes) nagy választékban.
Színházi látcsók 4 frittól feljebb. Kötöny vadász- és verseny-látcsók 8 frittól feljebb. Szemüvegek, orrszorítók és lorgnották 1 frittól feljebb. Légsúlymérők 4 frittól feljebb. Hőmérők 40 krtól feljebb. Orvosi hőmérők. dús választékban, (nálam minden fájdalom nélkül be is tétetek.)
MŰSZEMEK Allat- és bébszemek.
Fényképező gépek 2 frt 50 krtól feljebb. Fényképezési felszerelések igen olcsó árakért. Bizományi raktár:
Kirchner-féle citera, gitár és hegedűbúrok. Kötöny minőségű szappan:
„Savon perfectionné” drbja 30 kr. tucatja frt 3.40.

KÁVÉ

tartós vászonzacskóban
4 1/2 kiló Cuba-kávét frt 7.50
4 1/2 „ Gyöngy-kávét . 7.50

Belák István

BUDAPEST,
VII. Rottenbiller-utca 4. sz. alatt

Butor

kézpénzért vagy részlet- fizetésre legolcsóbban
Fuchs Bódog-nál kapható
BUDAPEST, VIII. József-körút 26.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szabadalmazott

Sport-fényezés.

Minden lehető színű fényezést, mint pl. sárga, barna, bordeaux, vörös és legfinomabb fajta fekete fényezést gyártok. Színes fényezésaim használásánál ugyanazon eljárás szükséges, mint a fekete fényezésnél, a dobozba egy csöp viz öntendő, kis tiszta kefével a cipő bekenendő és egy másik tiszta kefével kifényeztetendő. Ennek megtörténte után a cipők újnak megfelelnek. Világos fényezésaim nyers bőrönél is használhatók és pedig mindig csak ugyanez az eljárás, mint a fekete fényezésnél.

LUSTIG MIKSA

sport-fényezés minden esetben.
Gyár és raktár: Gyár-utca 43.

Íróasztalok, Könyvszekrények

mindenféle kivitelben és formában legolcsóbb áron kaphatók

Dudik Jánosnál BUDAPEST,

VII. kerület, Rózsa-utca 34. sz. alatt.
Árjegyzék 60 fillér beküldés ellenében küldetnek.

Kávé

4 és fél kiló vételnél, mely több fajta is lehet, elvámolva és bérmentve utánvét nélkül

1 kiló háztartási kávé	frt 1.15	1.90	1.30
1 kiló Cuba kiv. finom kávé	„ 1.40	1.60	2.-
1 kiló Mocca-kávé	„ 1.40	1.60	2.-
1 kiló Arany Jáva	„ 1.40	1.60	2.-
1 kiló igen finom pörkölt kávé	„ 1.30	1.60	2.-

Eisele-kávéraktár BUDAPEST,

Nefelejts-utca 8-ik szám alatt.

Minden gondot és fáradságot

megtakarítanak a t. butorvők, ha egyszerűen a régi, elismert hírnevű

Sárkány és Schütz

butorcéghez,
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 12. szám alatt
a New-York kávéházzal szemben
fordulnak, a hol is mindenkor dusan felszerelt raktára található a minden fajta-ju masszív kivitelű butoroknak a legjutányosabb árakon irásbeli jótállás mellett.
Személyes meggyőződésre kéri fel a t. butorvásárló közönséget
Sárkány és Schütz
butorcég, kárpitosok és díszítők
Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. sz.
a New-York kávéházzal szemben.

Sanid labdacok
befecskendezés nélkül

A legmakacsabb heveny és idült folyásoknál a legbiztosabb gyógyszer
férflaknál és nőknél
egyaránt biztos szer. — Egy üveg 100 labdacos tartalommal és használati utasítással 6 korona. — Vidékre 6 korona beküldés mellett bérmentve vagy utánvéttel.
Kapható a

„Magyar király” gyógyszer-tárban
Budapest, Marokkói-utca 2.

Első hazai zongoragyár!

HEVESI BALAZS UTODA HARKAI M.

zongoragyáros, állami iskolák szállítója
ajánlja saját készítményű zongoráit, mely versenyez bármely külföldi zongorákkal.

Budapest, Deák-tér 6. szám.
(Anker-udvar.)

Alapított 1800-ban.
Milleniumi nagy éremmel, kitünő jó és szép munkahaladás, jó ízlés, versenyképességért 1893. évi ipar-egyesületi ezüst-éremmel kitüntetve.
Elvállalok minden e szakmába vágó javítást hangolást és levágást.

A legnagyobb világhírű cipő-áruház

Budapest
Agulár Dávid
Erzsébet-körút 6/c szám.

Ingyen féltalp v. sarok v. bármily javítás.
Ingyen színes vagy feketebőrkenőcs vagy suvix.
Tartósságáért irásilag jótállók.

Nem tetetés esetén a cipőt kicserélem vagy a pénzt visszadom.
Női-cipők:
Zerge, cugos v. fűrés . . . 3.-
Zerge, gombos, keztlyűszar 3-30
Esvő, lakk v. keztlyűbőr, fűrés . . . 3-60
Zerge v. színes kereszt-csatl . . . 2-20
Lástin, szivalku cugos . . . 2-60
Férfi-cipők:
Borjúbőr, cugos, sima v. betétes . . . 3.-
Vix-calf, fűrés v. betétes 3-20
Föltünő elegáns box-calf 4.-
Pincócipő, alacsony sarok 1-20
Szegényeknek urí v. női cugos . . . 2-30

Gyár saját háromemeletes házamban, 80 lakóval, hol több, mint 100 munkást foglalkoztatok. Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelésnél elyánt küldök, mintha az illető kiválasztotta volna. Árjegyzék több 100 dívtos ábrával bérmentve és ingyen.

Eladás nagyban és kicsinyben! Eladás nagyban és kicsinyben!

BUTOR-ELADÁS.

Dus választék szilárdgyártmányu asztalos és kárpitozott butorokban egyszerű és legdiszesebb kivitelben.

DÓSA KÁLMÁN asztalos és kárpitos, Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. I. emelet.

Eladás nagyban és kicsinyben! Eladás nagyban és kicsinyben!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések árát előre kell fizetni. E rovóban minden szövegszerű beírás 3 fillérbe, vastagabb betűkkel 4 fillérbe kerül. Foglalkoztatást ad a kiadó hivatal, ha a hirdetés alatt álló kis számot közli vele. Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyegeket bekezdik. Vidékről igen kedvezően beküldhetők az apró hirdetések postatanulmányával, mert a postatanulmány szelvényére az apró hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja az apró hirdetés árát. Apró hirdetések felvételnek a kiadó hivatalban, Vámanáz-körút 8. sz.

Baross-utca 43. I. a. 31. egy udvari 2 szobás lakás azonnal kiadó.

Értesítő iroda,
Okmánykészítő vállalat
Budapest, VII., Kertész-utca 31. Hazassági és egyéb ügyekben beszerzi minden okmányt: miniszteri fölmentéseket, diszpenzációt stb. Továbbá eljár jogtanácsosa közbenjöttével adó, anyakönyvi, állampolgársági, honosítási, illetőségi, ipar, italmérési, katonai, kiviteles nőülési, névmagyarosítás, nagykorúsítás, örökösödés, örökbe fogadás, tőzsde, utóanyakönyvezési, utlevél megszerzés és más egyéb minden ügyekben. Az ügyek sürgős és sikeres lebonyolításáért szavatosság vállalatik.

BUTOROK

új, valamint csak kevésbé használtak, képek, varrógépek, perzsaszőnyegek, 1 fehér gyermek pólyaszekrény, órák, lámpák stb. stb. csodálatosan olcsón vásárolhatók Budapest, VI., Gyár-utca 2., a Vakok intézetével szemben.

Mátyás király
élete és halála
60 fillér előleges beutalással ellenében bérmentve küldi
Barta Lajos
könyvkereskedő
BUDAPEST,
V., Lipót-körút 20.

Box-Calf

borjubőr ma a világ legjobb és a legtartósabb bőre, nem kell vixelni, viseletben pedig szép és elegáns. Mertekül elegendő a lábnak papírosan való körülrájolása. — Kizárólag saját készítmény fölöttelen jó minőségű. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Borjubőr sima, stápara való 3.20. Borjubőr betétes 3.—. Borjubőr bergsteiger, gavallér forma 3.20. Box-calf, bergsteiger, feltűnő elegáns 4.—. Divatos barna bagaria bergsteiger, elegáns 4.—. Lakk, cugos v. bergsteiger 4.—. Női zerge cugos v. fűzős 3.—. Box-calf fűzős 3.50. Barna divatos fűzős v. gombos 3.50. Lakk, cugos v. fűzős 3.50. Gyermekcipők 3 évig 1.—.

Nem tetszőt készséggel kicserélek.
Agulár Ede
Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 22. sz.
az Uránia-színházzal szemben.

Kettős elektromágneses kereszt vagy csillag

Nem Volta-kereszt | R. E. 36967. szám. | Nem titkos szer
gyógyít és felüdít **kezesség mellett.**

E készülék gyógyít és segít fel-, föl- és fogfájásnál; a migrén, neuralgia, vértolulás, sápkór, szédülés, a fülzúgás, nagyothalás, a szívverés, szívgörösök, asztmatikus rohamok, a gyomorgörösök s egyéb görösök, az étvágytalanság, a hideg kezek és lábak, a nemi elgyengülés, a csusz, köszvény, ischias, a gyengeség s agyvedesség bajai: influenzaiban s a vele járó hátfájásoknál; különösen idegbántalmaknál s a velük járó álmatlanság s különféle gyengeségi állapotok bajai; a rendetlen vérkeringés bajai s még sok más oly bajban, a melynek a normalis orvosi kezelés szerint villamos áram a gyógyító szere. Nagy figyelemre méltó az a körülmény, hogy husz éves betegségeket teljesen meggyógyított. Az irodában levő elismert és bizonyított, a melyek a világ minden részéből halálosan emlékeznek meg találmányomról, mindenki által megtekinthetők. A kit legkésőbbben 45 nap alatt nem gyógyít meg készülékem, az visszakapja a pénzét. Ahol már minden hasztalan volt, kérem, tessék a készülékemet megpróbálni. Figyelemre méltó a t. e. közönséget, hogy az én készülékem nem téveszthető össze a Voltával, mely teljes hatástalansága miatt Németországból, sőt Ausztriából és Magyarországból is hivatalosan ki van tiltva, míg az én elektromágneses készülékem kiváló gyógyító erejénél fogva, általánosan elismert, közkezdelt és elterjedt. Már csak rendkívüli olcsósága is erősen ajánlja.

Nagy készülék ára 6 korona. Kis készülék ára 4 korona.
Idült betegségeknek alkalmazandó. Csak gyermekeknek s nagyon érzékenyeknek való.
Fő központi eladást és szétküldési hely a bel- és külföld részére:
MÜLLER ALBERT, Budapest, V., Vadász-utca 42/R. sz. Kálmán-utca sarkán.

Magyarhon első legnagyobb

amerikai módsterü órajavitási műhelye!

Minden óra, mely műhelyemben javítva lesz, egész újra átdolgoztatik s így az óra nemcsak 2—3 évig mutatja a pontos időt, hanem legalább 5 évig, azért is, mert az óra tokját oly módon igazítom helyre, hogy abba a por egyáltalán nem férközhet be, a mi az óránál a * * * * * legfontosabb. * * * * *

* Minden óráért 5 évi jótállást elvállalok. *

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri alázatos szolgálója

Kún István
amerikai mű-órás
XI. kerület, Mester-utca 46. szám.

A MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR
orthopédiai műintézetében
Budapest, VII., Kerepesi-ut 32. sz. a Rákus-kárházal szemben.
SÉRVEKÖTŐK.
Egyedül 2, 4, 6 és 8 frt. Kétoldalsó 6, 8, 10 és 12 frt.
A legkiválóbb kivitelben kaphatók: NY- lások, műkezek és műlábak ferdénbőrtöknek, egyenesbőrtök, bakabőrtök, gőrsőrnarinyak stb. stb. mérték szerint jóállású készítenek.
A betegápoláshoz szükséges összes cikkek valódi francia óvszer különlegességek nagy választékban és jutányos árak mellett kaphatók.
Lelkiismeretes kiszolgálás. Zárt árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a vállalat.

Legjobb árban veszem forgalmi és régi bélyegeket minden mennyiségben veszek, cserélek, és eladok.
PRÜCKLER J. C.
BUDAPEST,
IV., Koronaherceg-utca 3. szám.

Egyházi szerek, óhógók, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók:
Szűts és társánál
Budapest, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

Szabadalom!

Találmányomra az új formájú hegedűre a hivatalos eljárás lefolytatásával a magy. kir. szabadalmi hivatal szabadalmat adott, mely 1901. évi március 9-étől számított 15 évre érvényes. Találmányom a hegedű-készítés technikájában új korszakot jelent, s oly sok praktikus előnyt nyújt, hogy az én új formájú hegedűm az eddigi hegedű-formákat teljesen kiszorítani van hivatva. Tizenöt új formájú hegedű már készen van, s bárki által megtekinthető. E szabadalom eladó. Közlekedni velem személyesen, vagy képviselőmmel Miskidenszky Gusztáv ural lehet megbeszélni. Zsombolya, (vasúti állomás Szeged és Temes között) 1902. április. 2.

Petri Antal
borbély és fodrász.

Fogak

2 fttól, valódi amerikai módszer, 10 évi jótállással. A gyökér eltávolítása fölösleges. Szájpadlás nélkül is. Vidékiek 24 óra alatt kielégítetnek.

== Részletfizetésre is. ==

KOVÁCS J. fogműterme
Budapest, Károly-körút 9., II. em. 8. szám.
(Gróf Hadik-palota.)

Található naponta reggel 9-től délután 5-ig

Gummi
Hathélyes és gummi, elismert legjobb francia gyártmány, eredeti párisi csomagolásban, tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. Capot amerikans (rövid): 6, 8, 10 korona. Párisi hülye óv-szivacsoskák: 4, 5, 8, 10, 12 korona. Női óvszerek (Pely Porus), Pessarrium occlusivum, Menzinger tanár szerint 5 korona, bevezető hozzá: 3 korona. Diana-öv (havi kötszer) darabonként 11 korona. Dusan felszerelt raktár: irrigátorok, bidék, mindennemű suspensoriumok, stb. Ujdonság! Női refréchesseur! Elismert nőgyógyászok által mint legbiztosabb óvszer ajánlva. Ára 15 kor. Kimerítő árjegyzéket zárt borítékban, titoktartás mellett, díjtalanul küld szét:
KELETI J. orvos-sebészeti mű és kőszergyár. Alapítva 1873.
BUDAPEST, IV. ker. Koronaherceg-utca 17.
20 korona utáni vásárlásnál 20% árkedvezmény.

TILLER MÓR ÉS TÁRSA
osászári és királyi udvari szállítók.
Magyarország első egyenruha készítő intézete
BUDAPESTEN, Váci-utca 35. szám alatt.

ÜZLETÁGAINK:
EGYENRUHÁK.
Magyar díszruhák.
LIBÉRIÁK.
Polgári ruhák.
FEHÉRNEMŰEK.
VIVOSZEREK.
Férbajszerek.
Tegyevek és forgópisztolyok.
Kardok, sarkantyúk.
Érdemjelék és azallagok.
Utazó bördöndök.
Börnemtek.
Arany és ezüst himzések.
Készítők, stb.

Vívó- és párbajszereket:
kardok 4—6—8 kor.,
alcák 5—8—12 kor.,
keztük 2—3—4 kor.,
Kalapokat:
egyenruhához és polgári használatra 4—6—6—7—8 korona.

Katonai puskaművegek által kaphatók:
Képváltó Revolvereket: 4 kor., 5 1/2 kor., 8 kor., 10 1/2 kor., 12 kor., 15 kor., 20 kor., 30 kor., 40 kor., 60 kor.

A világ legszebb utazó-bördöndjei legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig 10 kor., 15 kor., 20 kor., 30 kor., 40 kor., 60 kor.

Képes árjegyzéket minden cikkről kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.